

Havets status

Med sin lange kystlinje er Danmark både kulturelt, historisk og økonomisk tæt knyttet til havet

VELUX FONDEN

TEKNOLOGIRÅDET
DANISH BOARD OF TECHNOLOGY

Fag: Samfunds-fag, Kulturforståelse og biologi

Havets status

Nedenfor finder du:

1. En introducerende tekst til havets status og forholdet mellem menneske og hav
2. To uddybende videoer
3. Diskussionsspørgsmål

Begrebsforklaring

Marine økosystemer: Det er en samling af organismer; bakterier, svampe, planter og dyr i et afgrænset område. Udover organismene består økosystemet også af det omgivende miljø.

Fiskebestande: Mængden af fisk i et område evt. fordelt på arter.

Næringssalte: eksempelvis kvælstof og fosfor.

Introduktion

Med sin lange kystlinje er Danmark både kulturelt, historisk og økonomisk tæt knyttet til havet. Vi benytter os af havet på mangfoldige måder. Vi nyder dets ressourcer i form af fødevarer, sand og grus, olie og vind. Vi bruger også havet som transportvej. Og vi drager nytte af havet, når vi bader, surfer, fisker og dykker, og når vi færdes i og betragter naturen.

Men de fleste menneskelige aktiviteter på havet påvirker også livet i havet – nogle mere alvorligt end andre. Og den samlede påvirkning af økosystemerne i havet i dag er meget massiv. Derfor er det vigtigt, at vi regulerer vores brug af havet for at beskytte det, hvis vi fortsat vil have et velfungerende marint økosystem, og hvis vi fortsat vil kunne nyde godt af havets ressourcer. Der er mange forskellige grunde til, at vi bør passe på de marine økosystemer:

Fortsat udnyttelse af havets ressourcer

Mennesket nyder godt af havets ressourcer på mange måder, og i mange tilfælde er vores udnyttelse af ressourcerne afhængigt af et sundt økosystem. For eksempel er det vigtigt for fiskeriet, at de arter, vi fisker på, alle har det godt, kan reproducere sig og vokse sig så store, at vi kan fiske af dem. Og det er også vigtigt, at fiskeriet ikke bliver så stort, så fiskebestandene kollapse. Hvis vi fortsat vil kunne drage nytte af havets ressourcer, må vi også passe på dem (for figur over økosystemet klik [her](#)).

Billedtekst: Mange af os har stor glæde af at betragte livet i havet og af at vide, at livet i havet er rigt og mangfoldigt. Foto: Peter Hauerbach

Værdien af at vide

De fleste af os har set flere naturudsendelser om livets mangfoldighed på jorden. Nogle af os har glæde af at betragte livet i havet for eksempel på gåture langs kysten, sælsafari eller dykkerture. Men det, vi ser, er kun et lille udsnit af alt det, der er i havet. Uanset om vi betragter det eller ej, kan alene det at vide, at livet i havet er rigt og mangfoldigt, og at det trives, have stor værdi for os.

Havet i sig selv

Er et sundt marint økosystem kun vigtigt i den udstrækning, at det er vigtigt for os? Mennesket har kun eksisteret i det sidste splitsekund af livets historie i havet. Man kan godt spørge, om ikke livet i havet har ret til at være her – ikke bare for os, men i sig selv?

Forholdet mellem menneske og hav

Det marine økosystem har det imidlertid ikke godt. Det skyldes menneskets meget omfattende påvirkning gennem aktiviteter som for eksempel tilførsel af næringssalte, miljøfarlige stoffer og marint affald, fiskeri, fysiske konstruktioner, støj og klimaforandringer. Nogle af de centrale spørgsmål for forvaltningen af det danske havmiljø lyder derfor: Hvilke påvirkninger af det danske hav skal vi acceptere? Hvilke aktiviteter på havet skal vi prioritere? Hvordan skal vi beskytte havmiljøet? Har havet nogen rettigheder?

Fælles for disse spørgsmål er, at de handler om relationen mellem vores benyttelse og beskyttelse af havet og relationen mellem menneske og hav.

Vil du vide mere?

Hvis du vil vide mere om muligheden for at give havet rettigheder, kan du se [Katarina Hovdens](#) oplæg fra konsensuskonferencen Vores Hav.

Og hvis du vil vide mere om havet og etikken, kan du se [Mickey Gjerris'](#) oplæg fra konsensuskonferencen Vores Hav.

Diskussionsspørgsmål

1. Hvad er dit eget forhold til havet?
2. Betragter du havet som en ressource eller noget, der har værdi i sig selv?
3. Mener du, at havet bør have rettigheder?